

Óli Jacobsen

FØROYINGAR KRÍGSFANGAR Á TOFTUM

**Vit hava havt fleiri frásagnir frá
Ungmannafelagnum Merkið. Her hava
vit tvær frásagnir frá fólkafundum**

Ungmannafelagið Merkið var ein týðandi partur av ungmannafelagsrøsluni fyrra partin av farnu öld. Tað er eydnast okkum at skriva ein stóran part av søguni hjá felagnum. Tað hevði eitt hondskrivað blað, kallað Neistin, sum var upplisið á fundunum. Tað eydnaðist í sambandi við umrøddu greinarøðin at finna fram til hetta virðismikla tilfar á Landsbókasavninum. Her skulu takast fram nakrar frásagnir, sum snúgvá seg um fólkafundir.

Í samband við, at tað í ár er 100 ár síðani, at Merkið sá dagsins ljós, skal fyrst endurgevast ein grein sum Petur Háberg skrivaði í Neistanum 25. februar 1942.

Mannagongdin var tann, at ein limur limur átók sær at vera blaðstjóri á einum blaði í senn og at fáa tilfar til vega. Ofta skrivaði blaðstjórin sjálvur tilfarið til blaðið.

Hetta var sama mannagongd sum við blaðnum hjá Havnar Ungmannafelag, Baldursbrá, sum hevði sína tíð fyrst í øldini.

Í hesum blaðnum hevði Petur umframt umrøddu grein eisini eina stuttsøgu, sum kallaðist Svikin Tjóvur, ein mynd frá um 1770, umframt ein skemtisøgu.

Petur var kendur tjóðskaparmaður. Sum hann greiðir byrjaði hetta tíðliga:

Merkið

Tað fyrsta, eg minnst Merkið, ella fyrstu ferð, eg hugsaði um, at hatta hvíta flaggið við reyðum bláum krossi var okkara- **mítt** - flagg, var á einum fólkafundum í Reynsmúlalág.

Tað er so ógvuliga lítið, eg minnst frá tí fundinum við tað,

at eg var so lítil tá, men tað er tó sumt, eg skilliga minnst, annað ørminnist eg. Alt hitt hevur tíðin fjalt í gloyskunnar mjørka. Umframt merkini, minnst eg, at tað var ein røðarapallur, lagaður av gróti, og har stóð ein norðmaður og talaði. Tað einasta eg minnst av tí, hann segði, var søgan um tann gamla norðmannin, sum

tey orð, ið har vóru søgd. Annars minnst eg, at Páll Patursson gekk og gav fólki nakað, ið nevndist "fundarskrá". Eitt orð sum gav einum sjeý ára gomlum pilti nakað at grunda yvir.

Tá eg bleiv størri skilti eg so við og við, at ikki øll vóru samd um merki okkara, at tað eisini hevði figgindar og eg dugdi

Tá eg sá tað í Reynsmúlalág hin summarsdagin, tá **var** tað fyrri mær Føroya flagg, har var eingin ivi, har var eingin orsök til døpurhuga. Hetta var **mítt** flagg – einki men!

Vitjan í Reynsmúlalág

Síðan tann dagin, tá eg mesta vegin varð borin heim í

Tá var ikki sól yvir landið, tá var ikki fuglaljóði haga, og tá vóru eingi fólk sum í veitsluhýri leitaðu eftir Kirkjubærvørðunum til fundar. Tung hekk skaddan um tindarnar og ættin var landnyrðingur.

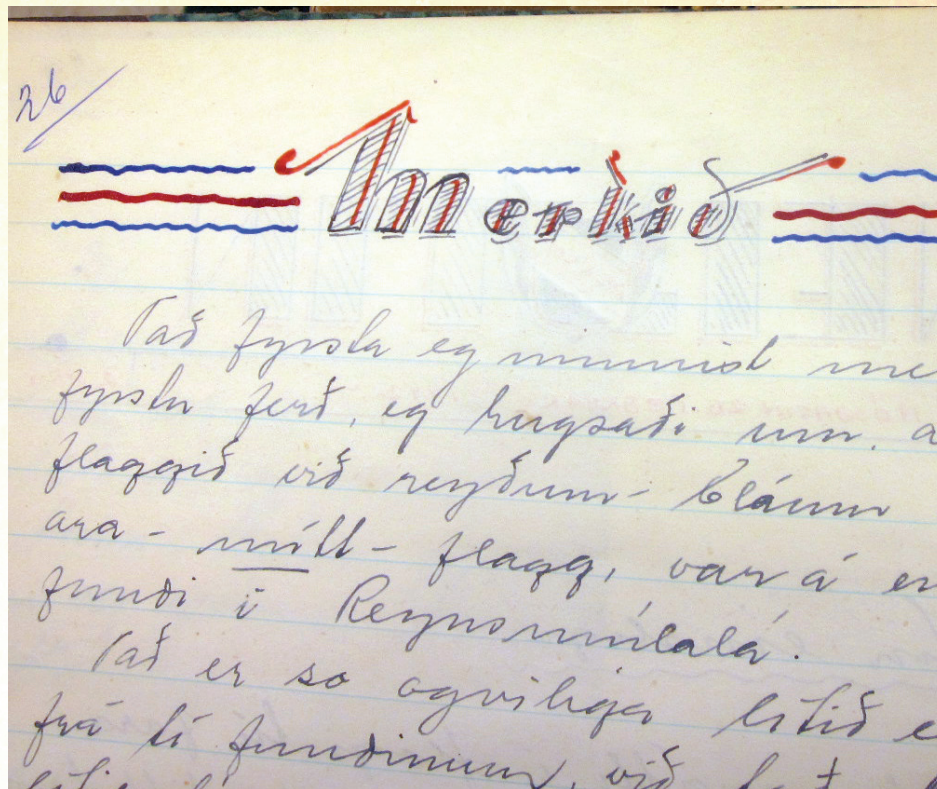
Men eg fann Reynsmúlalág, og tað lötuni upplivdi eg aftur hin fundin, sum fram um aðrar hevur ein serligan dām yvir sær í huga mínum.

Aftur bleiktraðu merkini í summarlotinum, aftur stóð norðmaðurin á palli, meðan Kristin skrivaði. Og Páll bóndi gekk millum tey brosandir menniskjuni, sum sótu so tætt sum í tunnuni í brekkuni og lýddu á tey eggjandi orðini, sum ljóðaðu hendan dagin. Og aftur var har ein lítill piltur, sum sat og hugdi eftir hesum vakra merkinum, sum var, er, og altíð skal vera Føroya ódálkaða frælsismerki.

Um fundin

Kristin í Geil var ein fyrimynd og skyldmaður hjá Petur Háberg.

Yvirskriftin hjá Petur Háberg í Neistanum.

Tekning av talara á fólkafundum í greinini hjá Petur Háberg.

segði: "Kaller I det et bjerg? Det kaller vi hjemme i Norge for et hull!"

Heilt avmarkað frá øllum, ið har uppi fyriførst og var talað, stendur fyrri mær myndin av hinum gamla, treysta frælsiskappanum Kristini í Geit, sitandi á eini túgvu úti í teirri føroysku náttúruni, sum honum var so kær, meðan hann festi á pappirið

ikki at skilja, hví stríð skuldi standast av, at eisini vit vildu hava flagg sum onnur fólk. Aftaná havi eg verið glaður yvir, at eg ikki dugdi á at skyna, tá merki okkara á fyrsta sinni kom fram. Ikki tí, tað er stórt at hava verið teirra millum, sum fyrstir høvdu tað á stong, men so bleiv merkið aldri mær nakað nýtt, ið kundi takast við ella vrakast.

Reynsmúlalág, hevur hetta pláss havt ein merkiligan ævintýrdám yvir sær, hvar andarúm við tí farranum framvegis livdi, hvar Kristin enn sat við sínum tiltikna penni.

Tað var tí við kensluni av at hava upplivað nakað vakurt, sum var vaksið í styrki og dragandi gjøgnum árin, at eg ein dagin fór at sóknast eftir Reynsmúlalág.